

El Gironès

ANY I

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 45

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.— Pral.

Dissapte 11 de Novembre de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

Els mestres de PATRIOTISMO

Ja tenen una altre borla al capell, els redactors del diari *jaumi*? d'aquesta capital. Are s'han graduat, encare que clandestinament, de *maestros de patriotismo*. En Font i Fargas, mestre de Cádiz, (in partibus), els hi ha conferit l'investidura i ensenyat l'ús de la *palmeta*.

Un senyor *Sfinx*, descendent en línia recta d'aquell *pontifex Marlim* de regositjadora memoria, dona no una sino dues lliçons de *patriotismo* als nacionalistes gironins.

Una perque no assistiren els regidors regionalistes a la *comitiva* de la *Función Civico Religiosa* del dilluns passat.

Altre perque no's descobriren, diu ell, alguns nacionalistes, al pas de la bandera del *regiment*.

«Diario de Gerona» contestava molt be el dijous a la primera acusació.

Nosaltres concretarem be com es nostre patriotisme, i aixís contestarem a les dues d' un cop.

Si per *patriotismo* s'entén acceptar, sens revisió de cap mena, l'actual desdoblament de la sobirania a Espanya, i identificar-se amb l'*assimilisme* injust i funest que per molts d'anys ha volgut exercir una determinada regió espanyola, nosaltres som antipatriotes.

Si per patriotisme enteném l'amor entranyable envers Catalunya com a patria nostra, i el respecte afectuós envers l'Estat de que formem part, malgrat no correspongui aquet mateix Estat a nostres bons sentiments envers ell; si per patriotisme entenen el treballar, fins allà aont sigui necessari, per enlairar el *valor real* de nostra terra en primer terme i de tot Espanya immediatament, sense fer pero gaire cas d'exhibicions i comparexries inútils, allavors som patriotes.

I respecte a la bandera d'Espanya, que com indicarem abans nosaltres hem de mirar amb respecte afectuós, doncs deuria simbolitzar l'Estat espanyol, nosaltres preguém als redactors de «El Norte» que tant s'interessen per el prestigi de tant respectable ensenya, que recordin a qui s'hagi de recordar, que a l'escut d'Espanya, a mes de les torres i lleons, que hi estant molt be, no hi anirien mal les recordances de les demés regions espanyoles, com les cadenes de Navarra, i les barres catalanes per exemple.

Fixis el senyor *Sfinx*, fixis en la bandera d'autos.

X X X.

COMENTARI

COM EL ROURE

DELS CIMALTS

La política gironina després de les passades eleccions i amb el predomini de totes les concupiscencies, ha arribat a un tal grau d'enviliment i de vergonya, que dintre la nostra bona fé no creiem hagués pogut arribar-hi mai.

Ara ja la lluita se planteja entre un estol polític el *Regionalisme* seguit per les gents sensates i honorables, i els que formen un ample conglomerat de petites passions, de rencunies, d'envejetes. . . : No tenen cap nom patronímic, se mouen sols per la negació, se diuen ANTI. . .

En mitg de tot aquest marasme pestilent, sols els principis eterns que 'ns sustenten, s'aixequen com una afirmació. Ells son un raig de sol entre les tenebres; élls son una paraula de vida entre la putrefacció i la mort.

Ningú com nosaltres. Si nosaltres no representéssim alguna cosa substancial, alguna cosa viva, alguna idealitat immortal, no podríem afirmar, no podríem construir, no podríem afiançar-nos cada dia més, no podríem després dels contratemps electorals inaugurar un *hostatje nou*, que respirés joventut i bon gust, no podríem entretenir-nos en jocs de gala, no podríem pensar en obres d'alta transcendència que han de veure la llum.

Som els millors, som ja els més. Podrán combatrer-nos les furies desencadenades dels homes amb totes ses passions, que nosaltres abraçats amb l'ideal farém com el roure dels cimats que després de la tempestat i la ventada, espolça incommovible la seva vitalitat i la se-

va pompa majestàtica, demunt de les boires dels fondals.

PONS

FENT LLUM

Sr. Director de EL GIRONÈS

Molt senyor meu: sense intenció de sostenir cap polèmica periodística, vaig escriure dimarts passat una *carta tancada* al Sr. Director de *El Norte* fent-li veure les inexactituds que sobre la meva humil persona, s'estampaven en un article del citat diari titolat: «El plet dels Jocs Florals».

El Norte d'avui contesta a la meva *carta tancada* amb un *article*, en el que se mutila el text i se falseja el sentit de la meva carta.

Dos coses únicament dec fer constar avans de deixar per definitivament cancellat aquet enutjós assumpte.

Primer: Que la base de la meva argumentació, per a demostrar que no hi havia hagut per part dels reorganitzadors dels *Jocs Florals* de Girona, l'intent de destorbar *solzament* l'iniciativa del *Centro Moral* de celebrar un *Certàmen literari*, (*SOLS l'enveja i l'odi els guiava* deia *El Norte*) eren dos retalls de EL GIRONÈS un d'el 24 de Juny, i altre del 8 de Juliol, que jo copiava en la meva, i que anunciaven ja, molt abans de que el *Centro Moral* pensés en fer *Certàmen* la projectada celebració dels *Jocs*.

Segón: Que al inhibir-me de un *Agredolç* publicat en EL GIRONÈS sobre la elecció de president del Consistori, y de dos articles sobre el *Jocs* publicats darreterament en el «Diario de Gerona» no era per a desautoritzar als mateixos, sino per a desautoritzar als mateixos, sino afegint a continuació «si algú de nosal-

tres (els organitzadors) hagués volgut publicar quelcom sobre els *Jocs*, amb els datos que tenim en cartera, i que, per a no encendre mes el vesper, no hem publicat, d'altre manera (l'Agredolç i els dos articles de referencia) serien escrits.»

De V. afectíssim S. S.

SALVADOR RIERA.

Girona 9 de Novembre de 1916.

Sobre els Jocs Florals

Quatre columnes i mitja de pesada prosa dedica l'orgue dels jaumins indisciplinats a lo qu'ell amb inexactitud anomena *plet* dels Jocs Florals, amb la pretensió de provar qu'ells tenen raó, que ells han fet els seus Jocs sols per amor a la llengua catalana i que a nosaltres els catalanistes, sol ens ha guiat l'enveja, l'odi, servint-se de la falsejat i de la calumnia.

No hem pas d'anar desmentint una a una les inexactituds i falses suposicions i rebatrer les injurioses de l'*articulàs* de *marras*, puig sobre esser tasca llarga i enutjosa seria inútil. Als qui saben discorrer no 'ls han d'enganyar les acostumades sofisteries dels qui, tot invocant ideals nobilíssims, sols desitjen i troben la propia utilitat, anc que sia burlant les disposicions legals, civils o canòniques; dels qui, tot cridant: Per Deu la Patria, i el Rei, fan el joc, apoen i voten a lliberals i lerrouxistes, i als que no saben discorrer per compte propi tampoc els podrien convencer les raons dels endiablats *lligeros*.

Mes per a que nostre silenci no siga interpretat torsadament hem de fer constar que no es veritat que'ls iniciadors dels jocs *sevillans* se proposessin honorar nostra llengua, les arts i lo esperit tradicional de la Terra, no, ells lo que volien era fer un *Certàmen Literario Musical* bilingüe, só es, en el que el castellà fos la llengua oficial i preferida com ho es del *Centro Moral*, del *Norte* i de to's els qui han mangoneijat en aquest afer, en el que el català haguera sigut *tolerat* solzament, i que haguera estat presidit per els autors i cómplixs dels vergonyosos successos del 19 agost i 2. setembre, i per tots els qui senten odi a lo verament català. Aixó era lo que se proposaven, i no desistiren d'aitals descabellats propòsits sinó devant de la enérgica i digna actitud del Sr. Ruyra i de la forsa de les posteriors circumstancies. Si élls haguessin volgut honorar nostra llengua, lo procedent, lo correcte, lo cristià era estimular l'activitat del *Consistori*—del que formaven part,—apoiar la festa que venia celebrant-se desde 1903 amb la cooperació de molts socis del *Centro Moral*, i no formar una entitat nova per a ensorrar els llegítims, els autèntics *Jocs Florals* de Girona.

En realitat aquí no hi ha hagut mes que l'interessada dèria dels quatre qui remenen l'olla del jaumisme gironí d'entrebanca dividir, reventar lo bó dels altres, sobre tot si son catalanistes, i donar-se el pisto d'esser els únics aimants de Catalunya—en castellà—(com abans volien passar per els únics defensors de

la Relligió) i en aquest cas han sigut secundats per un jove *enredatotum*, qui eirant les botes dels seus superiors i escriguent en castellà, per a demostrar son amor a nostra parla, llagoterías i vacuïtats ampuloses ha trobat el secret d'estalviar la dispesa i de fer passar alguns drets des de la butxaca dels ilusos qui encare esperen l'adveniment de'n Jaume, a la propia *pot.ra*.

L'última paraula siga per a planyervos de que un diari subvencionat amb fondos de la *Buena Prensa* se complagui tan sovint en ridiculitzar i mal parlar de sacerdots digníssims, de gran cultura i no menor virtut, qui no tenen altre tara que la de no sentir-se jaumins.

Té la paraula la *Junta Diocesana de la Buena Prensa*, i en defecte d'ella, els bonatxassos qui afliuixen céntims per a empreses de les que surten *burinots* i altres insectes anti-clericals.

¡VISCA POLONIA!

No fa pas molt, amb motiu de l'execució, en forca vil, del patriota irlandés en Roger Casement, llençarem en aquestes mateixes columnes el crit de ¡Visca Irlanda! la nació opresa, la nació màrtir.

Avui, amb motiu d'una decisió dels governs alemany i austriac, restablint, amb mes o menys integritat, amb mes o menys bona fé, el regne de Polonia, el *Vitor* a la vella i cavalleresca nació, ix joies de nostres cors de nacionalistes convençuts.

La bandera polanesa torna a onejar en els palaus de Varsovia, l'himne nacional polac es escoltat a peu dret per els representants de grans Estats.

Aprés aquella jornada de dolor, com en aquets jorns de joia per als cors dels polonesos, pensem i parlem de la mateixa manera: «Els qui somiem follejar planes enllà en el llibre de l'Historia, hi veiem escrits, en lletres emporrades, els drets de les patries, com un postulat del Dret futur».

¡Visca Polonia!

S. R.

Nacionalisme

Va celebrar-se a Covadonga l'acte anunciat durant tot l'istiu, per a concretar les bases de reconquesta de la regió gallaica, per mitja del regionalisme.

Com tots els actes que no responen a un ideal dessinteressat, i no tenen un fi concret, ans de llur celebració ja se desgregaven els components que havien d'unir-se, sino fusionar-se, en el lloc escullit, com a bressol del ressorgiment regionalista d'aquella regió.

Al arribar la data senyalada per a donar senyal de vida la nova força, sols hi ha concorregut un partit polític, unic sens dup.e, a qui interessa aquest moviment a fi de retardar, per a pocs moments, sa desaparició deguda a no sapiguer evolucionar i enmotllarse a les noves formes viventes que avui encarnen els partits polítics.

Aquest moviment regionalista que intenten intensificar a Galicia, es i serà completament estéril, puix pot dir-se que



XACOLATES : : : : JUNCOSA

Desde 1'00 a 5 pessetes els 400 grams

Perfumats amb vainilla, canyella i altres gustos.
Especials: Per la Homeopatia; Extra-fi i estil
Suís en tauletes de 100 grams per a menjar-lo cru

Gran assortit en pastilles; Napolitans a la crema, Desdejunis, Croquetes. Pastilles Fines i altres classes

Selecte assortit de **bombons** a la altura de les millors cases estrangeres.

Cacau soluble: Esquisit desdejuni, gran reconstituent per a persones delicades

Casa especial i de gran fama per sos cafés torrats sense evaporació.

De venda en la sucursal.— CIUTADANS 4.

COLMADO GELABERT

neix mort, portant en son sí l'element que l'ha de disoldre, ans de donar fruit.

Per a comprovar aquésa afirmació, es suficient llegir la ressenya del acte feta per la premsa, i les afirmacions, si aixís poden anomenar-se, fetes en ell.

Amb la mes llàstima ignorància se confonen els conceptes de patria, nació, estat, nacionalisme. Enalint a voltes el sentiment nacionalista i exposant les raons que té Galicia per a conquerir-lo, se menys-preuava aquest sentiment nacionalista, recriminant a Catalunya, perquè treballa per a fer-lo triomfar, i titllant-nos de separatistes, per aquest sol desitj. No comprenen aquest caire de protesta, qu'el nacionalisme manté vegades ha de pendre contra l'esclavitud centralisme castellà.

No logran fer reviure l'esperit nacional de la terra gallega amb aquest sentiment nacionalista incomplet; amb aquesta campanya mitj política, mitj regionalista.

Per a fer sentir un esperit, per a fer reviure l'anima d'un poble, es precis primer sentir llur esperit patri; es precis viure llur vida de la anima nacional. Sols Catalunya es qui sent aquest esperit patri; qui sent vibrar amb tota sa intensitat llur anima nacional.

Per aixó, qui donarà l'empenta al resorgiment nacionalista gallec; serà la representació nacionalista catalana, a qui esperen amb dalé nostres germans del Nord, exposant la génesis del nacionalisme.

Han de sentir sa tradició integrada en llurs cants i pergamins i sa llengua que amorosa s'exten per valls i montanyes, més han de sentir també, llur anima nacional, son esser propi.

Es necessari qu'els gallecs visquin aquest esprít, el cual ha de tenir realitat propia; existencia veritable; no lligada a la realitat castellana.

Aquesta es l'idea mare del nacionalisme; aquest es el sentiment que s'ha de fer reviure a Galicia; aquest es l'esperit que ha de viure el regionalisme gallec, per a tenir existencia propia, per a que visqui la vida nacional.

Aquesta idea, aquest esperit sols pot ensenyar-lo Catalunya; no els que s'entretenen, encar, en propagar els lirismes de *patria grande i patria chica*, qui no s'atreveixen a rompre el lligam que fa qu'el esperit gallec visqui encastat al esperit castellà.

JOAN

ASSOCIACIÓ D' ESTUDIS PENITENCIARIS

CONFERENCIA

Dijous a les 11, com estava anunciat, tingué lloc la Conferencia Social en el local de «La Amistad», organitzada per el Comité local de l'Associació d'Estudis

Penitenciaris i Rehabilitació del delinquent.

Baix la presidencia del Ilm. Sr. Bisbe Dr. Mas, amb l'assistencia del Comité i distingides personalitats qu'omplien casi el saló-teatre de la Societat Obrera, el Dr. Manel Armengol i Bas, Delegat Regional a Catalunya de l'esmentada Associació, desentrollà el tema «Orientacions Penitenciaries».

Fou tota la Conferencia, que durà tres quarts d'hora una filigrana de conceptes exposats, amb sencillesa i convenciment junt amb l'eloquencia que parla al cor i al enteniment.

Feu veure amb justesa i gran nombre de dades la transformació realitzada en la societat desde el setgle XV, en que l'Arquebisbe de Toledo, junt amb el canonge mestre escola d'aquella Catedral, inicià la reforma del règim penitenciar en Espanya. Es d'aquella mateixa época la carta pintoresca del gran Cervantes escrita en la presó de Sevilla.

Descriué admirablement el gran bé que a la societat li pot reportar el complir completa i científicament aquesta obligació d'atendre al servei penitenciar.

Reformar un home, un individu, deia eloquentment, es reformar, regenerar una generació. Ja sia vell, ja sia jove l'home que es regenerat, es un nou element de vida per a la mateixa societat.

En aquesta obra tots hi han de pendre part. Els elements directius per a orientar l'obra. Els elements econòmics per a protegir l'associació i donar-li medis de vida. La dona, perquè ella com ningú més sab endolcir el cor, mitigar el dolor, el sofriment.

Exposà l'actual estat de la societat moderna, en relació a les obres de Patronat.

No deu esperar-se tot de l'acció oficial es necessari l'esforç particular. De la descripció feta de dos institucions de reforma de joves, de caracter particular l'un, oficial l'altre, ressaltà el caracter practic del primer, i els grans defectes de que adoleix l'oficial.

L'Assil Duràn de Barcelona, a carrec de la Congregació de S. Pere ad Vincula, ofereix magnífics resultats contant-se a centenars els joves regenerats en aquell establiment.

L'Assil de Sta. Rita a Madrid, amb tota la protecció oficial no pot realitzar, lo que fa l'Assil Duràn, sols amb la protecció particular i la de l'Ajuntament de la ciutat comptal.

Lo mes interessant fou, sens dupte, les noves que referí de la «Casa de Familia» de Barcelona organitzada per Mossén Pedragosa. Es una Institució ben catalana i com a tal practica. Es tan important aquesta obra que havent sigut impossible venir aquest dia Mossén Pedragosa per a desriure son apostolat, anuncià el conferenciant, que dintre poc, el dia que ses ocupacions li permetin venir, ho

farà pera posar-se amb relació amb el Comité d'aquesta ciutat i junt amb les persones de acció social, iniciar l'acció preparatoria per a fundar en nosra estimada Girona una obra que realitzi acció semblant a la que porta a cap la «Casa de Familia».

El Ilm. Sr. Bisbe, amb eloquents paraules, tancà l'acte fent ressaltar la gran obra social que amb ferma voluntat porta a cap el Dr. Armengol, i l'absoluta necessitat que tenen els individus d'ocuparse d'aquest deure social de disminuir la delinquencia.

Espurnes de la Fira de Girona PROTESTA

Tots vosaltres, gironins, esteu enterats del concurs de *Cobles* que hi hagué el divendres prop-passat, 3 del present.

Aquesta protesta que formula l'orquestra «La Selvatana» es raonable, devant de la ilegalitat i injusticia que cert membre del Jurat imposà amb son absolutisme i parcialitat del costit que per llurs conveniencies cregué necessari.

Un home qu' es un *neofit* en música, volgué jutjar l'audició de les sardanes o sigui a les cobles, ¿ho volgué *jutjar* conferin el premi per personalisme? No cal contes ar-ho; el públic de Girona es prou apte per jutjar, encar que no tingui *autoritat* ni cap representació *lliberal*...

No es solzament «La Selvatana» que protesta energicament d'aquesta injusticia, també hi ha «La Principal» de La Bisbal, que no està conforme en partir-se el primer premi amb cab cobla que no sigui «La Selvatana».

El públic estava convençut de qu'el primer premi aniria repartit entre les dos citades orquestres, creguent-se qu'el Jurat faria justícia; però aquest al votar sigué imparcial i concedia el primer premi a les dos mencionades cobles; mes... cert *deixreple* del Jurat, volgué qu'aquell premi es dongués a qui éll volia i aixís sigué!

Quant el Sr. Llobet, president del Jurat i arcalde *por real orden* de Girona llegí el veredicte?!... hi hagué protestes enérgiques del públic en general i dels mestres compositors en particular.

Tot aixó ho va portar aquell senyor a qui me referia al començar: ¡Llur absolutisme, pogué mes que la ciencia del Jurat!

Pero, gironins! encar no sabeu qu'el premi es va concedir sense la firma de tots els individus del Jurat, puig no estaven conformes amb lo que s'els hi imposava. Algún d'ells, va marxar negant-se a firmar la concessió dels premis injustos. Mes... aquell *neofit* ho va arreglar a la mida de son gust, prescindint dels Mestres, ¡que tanta falta fan a n'els deixreples!...

¡Girona, serveix de Jutje!

P. Q. MELCHOR

Cassà de la Selva 7-11-1916.

EL «CAS» SALVATELLA

De desde diumenge passat que els empordanesos poden ben be dir qu'els han clavats la *llufa*. Ells que parlar den Salvatella, era parlar de l'home austerament republicà, ells que sols capien per diputat al fill del districte, eminentment republicà federal, han vist esfumarse aquella austeritat, aquella república i aquella federació, en un dir Jesús.

En Joaquim Salvatella ex-quefe de la minoria republicana del Congrès, ha ingressat en les files de la monarquia.

Amb aquest acte en Salvatella fa quiscunes afirmacions: Que tan se li'n dona dels seus amics federals de l'Empordà, que no creu en la república o millor dit amb els homes republicans d'Espanya i que per ell la monarquia es tan bona per a Catalunya i Espanya que en-

care'n hem d'estar agraits.

Pobres obrers republicans de Figueres que amb aquest, tindran un terrible desengany al veure que en Salvatella sols era republicà federal perquè li donaven l'acte de diputat i ara que li ha donada en Romanones, jesta clar!, es d'en Romanones.

I després parlaran al poble dels seus sofriments i quant aquest els ha pujat a l'altura envejable, despedeixen al poble sense dirlos-hi ni ase ni bestia.

Aixó es l'austeritat política dels republicans... den Romanones.

Y

Del nou Hostatje

Va ser un éxit gros l'inauguració del nou Hostatje del «Centre Catalanista», i continua siguent-ho per la assistencia de socis que desde el dia de l'inauguració hi concorren amb assiduitat i entusiasme molt lloables.

Han sigut molts els nostres amics del districte que aquets dies han passat per la nostre nova casa, i de tots ells hem sentit paraules d'enhorabona per el *Centre* i sa Junta Directiva, i també per al director de les obres nostre amic entranable l'arquitecte eximi D. Rafel Masó, qui ha acreditat un cop més, en nostre nou local la seva trassa i gust exquisit, i el seu desinteressat amor a les nostres coses.

Va visitar també nostre *Centre* el diumenge passat, l'*Orfeo Mataroní*, amb sa senyera magnífica, i ben engarlanada de llorers conquerits en les nobles lluites del Art, tinguent la gentilesa d'obsequiar als socis que en aquells moments hi havia en el *Centre* cantant amb entusiasme i fervor nostre himne nacional.

També rebé el *Centre* l'agradosa visita d'un bon nucli de socis de la Agrupació Catalanista de la ciutat de Mataró, i el dimarts passat, la no menys agradable d'alguns senyors diputats provincials, que's trovaven a Girona amb motiu de celebrar sessió la Diputació Provincial.

CULTURA I ART

Un digne començament tingueren les Fires d'enguany. La nota mes atraienta, la festa mes esplendorosa recau a la bella música. La Sinfónica de Madrid que dirigeix el mestre Arbós va esser qui començà les nostres Fires i ho feu magistralment.

Tenia el Concert de la Sinfónica, un atraitment tan gran amb el Poema Sinfonic del Don Quixot que el teatre en donà palesa prova omplenant totes les llotjes i sols deixant d'ocupar unes dotzenes de *butaques*.

La part artística, la interpretació que hi donaren tots els professors, no donà lloc a regateig, quedant segellada una vegada mes la fama del mestre Arbós i l'orquestra que dirigeix.

No tenim temps ni espai (hi ha hagut tantes coses aquests dies) i per aixó fem punt final no sens felicitar en bona manera als organitzadors del Concert.

* * *

A les 6 de la tarde del dissapte s'inaugurà l'exposició del notable ariista hongares Sr. S. Naggy.

Els quadres exposats son fets amb una traça i un coneixement del color, del tot perfectes, mereixent tots ells les alabances de quants visiten la sala de *Athena*.

Hem vist que el Sr. Naggy ha venut un quadre a D. Bonaventura Sabater.

Tant de bó que els acaudalats gironins prengessin exemple.

* * *

El Sr. Villagómez ha tingut dugues equivocacions en aquests dies de Fires.

Posar en escena «El Hombre que asesina», i «La frescura de Lafuente».

A un públic, per més província que s'el consideri no hi ha dret Sr. Villagómez a pendrer-li el pel d'aquesta manera, que no es lo mateix fer *bolos* a raó de cinc rals butaca a fer funcions al «Teatre Principal» de Girona fent pagar quinze rals del mateix seient.

I si digne començament de festes va ser la Simfònica de Madrid, digne coronament el final, amb la sessió de cant que l'Andreu Fornells donà a «Athenea» diumenge passat.

La Fornells desde la seva primera vinguda a «Athenea» que te tot el públic nombros i selectísim era que omplenava de gom a gom el local—completament al seu favor. La veu de la senyoreta Fornells va captivar als socis d'«Athenea» i ara al presentarse de nou, va ser més gros el triomf i ni una agulla més podia entrar a «Athenea» de tant ple.

Desde el primer moment va veure's aplaudida i a mida que anava desgranant el programa es feien més xardoroses les ovacions que alcançaren el grau màxim al cantar les «Cançons populars catalanes»

Una vetllada de triomf per a l'artista i la Societat que l'acollí i una vetlla agradable com poques per a aquella gentada.

CLARÍ

AGRE - DOLÇ

El libel jaumí de dime res ce l'altre setmana anunciant la conferència que donà el Sr. Bofill i Matas a «La Amistad», diu que aquest meritíssim senyor es de *desagradable recuerdo para los católicos de esta Diócesis*.

Els hi cou a n'ells i... ja està, a tots els católicos els hi ha de coure.

Quan apendrán aquets senyors allò de que amb ells *no son todos los que están, ni están (¡G. a D!) todos los que son?*

Encar no han fet prou disbarats en las conciençies?

Encar no han desunit prou aquella unió que demanava el Sr. Marqués de la Torre?

Als homes que no seconden les lliçons de... *modos* (per no dir altre cosa mes forta) que tota una Autoritat dona, se'ls diu un nom que no volem escriure.

No podria aquest Sr. tant identic a en Font, recordar aquella lliçoneta que varen donar-li quant ell pretingué dur al Ajuntament l'assumpte del Sr. Bofill i Matas? O es que 'ls bisbes de levita son mes que 'ls unguits per a conduir amb pau i unió el remat de Crist? Tanta xerrameca de *católico* i tant fer el faritzeu no s' avé gens ni mica amb aquella sùmissió a la suprema autoritat eclesiàstica.

Almenys aixís ho entenem nosaltres. Are si el Sr. J. G. S. els hi ha trovat una nova fórmula de moral que fassi possible que la conducta faritzaica que execrà Crist sia el nom plus ultra de la perfecció.... es altre cosa.

Nosaltres lo que si apostaríem es que a nostre Sr. Bisbe, assistent al acte del Jocs Florals al qual assistí també el senyor Bofill, li fou mes agradable el parlament d' aquest senyor que no pas el que feu en Font a la plaça d' Anglés en data no llunyana.

Es deliciossísima aquesta mena de *farum provinciana* que s' aixeca de tots els cuinats que ens adoben aquets senyors que formen el blok anticatalà i que enguany volguent «fer cultura» a base de Fires i Festes ens han acondicionat un programa, dolç i fàcil d' encanyonar com una pruna clàudia.

L' espectacle que ens proporcionà el «Grandioso festival de Orfeones» fou una *delicia* tot ell i un deliri de provincianisme.

Ja no parlem d' aquells programets,

cosins germans dels anunciadors d' una atracció de Cine o del espectacle del barracó de la bella Zulima, amb redacció ultra elegant i amb garrafalades tan grosses com la de fer music al traductor Guayabens i d' endossar «la mort de la Escolà» al Sr. Gounod, ni tampoc d' aquells airosos intermetzos executats per la xaranga del Regiment, passos dobles de carrer i de plassa de toros, ni d' aquells llassos de primera comunió que penjaren a les senyeres amb unes inscripcions, dignes d' un oficial quint o de un amanuense de la plassetta de la Virreina, ni d' aquell anar i venir del senyor Font i Fargas amb la capça de cartró als brassos amb cura per no matxucar els llassos ni sa camisa planxada....

No, amb el sol discurs del Sr. arcalde n' hi ha prou. Ell sol n' es un monument, ell sol n' es un cuinat saborisíssim de provincianisme. No pas el de Girona sino el d' un poblet de quarta semblava el nostre arcalde, amb aquell accent i aquella construcció i aquella literatura. No pas un home passat per l'Universitat, sino un botigué o un artista vestit amb bota de xarol i livita.

Cap cosa mes deliciosa que aquell garbuig que s' feu amb la paraula cultura i el crit de visca Catalunya, cap construcció mes pedestre ni mes ranca ni mes escuada que la que vertebrà tot el seguit de *luminoses* idees que integren el seu discurs. Ja ho hem dit: una oració digne de cualsevol arcalde de Vallfogona.

Podem dir que ell fou el qui posà el veritable sagell de provincianisme a la Festa i que gracies a n' ell ens anem caracterizant i aprofundint en aquesta dolça categoria de espanyols departamentals.

Alabat sia Deu, que per molt temps duri, car a nosaltres aquest provincianisme extern encare ens serveix de divertiment.

El nostre Batlle ha estat a punt de fer carrera.

Segons ens diuen, en Villagómez va enamorar-se de la dicció i *taules* que adornen a Don Lluís, i sens pensar-se-hi gaire va proposar-li l'ingrés en la seva companyia. oferint-li per avant que tots els papers i paperots en els quals s' hagués de lluir uniforme, grans creus, espasa i *otras hierbas* els hi faria fer a n'ell. Més a la *cuenta* el nostra Batlle el dia de la festa dels Orfeons feu un petit parlament i al acabar, en lloc de dir ¡Visca la Pepa! va pifiar-ho i com si fos un home *com il faut*, va dir ¡Visca Catalunya!

Es clar, en Villagómez ja en tingué prou i va deixar-ho correr.

Es lo que devia pensar. ¡Aquest fulano qualsevol dia m' esguerra la comedia!

Com obsequi als Orfeons que vingueren pel Festival del prop-passat diumenge, l' Ajuntament que patim els feu ofrena d' una llaçada per a llurs senyeres.

Aixó no te res de particular. Més lo que sí en té, es que les llaçades fossin blanques i la dedicatòria escrita amb llengua postixa.

No cal dir el mal efecte que produí entre'ls orfeonistes tal ofrena, molt més, tinguent en compte que totes les que llufen eren dels colors de la nostra honrosa i barrada bandera patria i amb dedicatòria catalana.

El mal gust i ridiculesa dels regidors centralistes de nostra malaventurada Ciutat quedà una volta més palesament mostrat, més nosaltres esperém que per part dels orfeonistes s' haurà tingut millor gust i acert i que no contentant-se de protestar com alguns feren, hauràn arrancat de llurs senyeres la *minça llureix* amb que s' pretingué ofendre als seus patriotics sentiments.

Si els negatius tenen sang de xufla, els actius, els constructors com son els cantaires de la Patria Catalana, no poden acceptar.

Notes de societat

Diumenge passat, la distingida senyora Carreras de Coll, reuní en sos salons a nombroses persones de sa amistat aplegades al entorn de les gracils tauletes de té.

El talent i exquisit tracte de dita dama, eren, ja per enlevant, una bella promesa que no vegerem fallida els que tinguerem la fortuna de passar a casa seva, la vetlla del diumenge. Les misterioses hores del cap-vespre lliscaren ràpides entre les subtilses del discreteig, i les fines galanfes de qualche prudent *flirt*.

Ben aviat, la gent jove s'aclopà en gentils parelles dançarines que trovaren cürtes unes hores que segurament seràn per a tots inolvidables.

A nosaltres, que'n servem dolça memoria, ens p'au recordar les persones amb qui les compartirem i que son les senyores: Vda. de Carreras, Güitó de Matas, de Balle de Ribot, de Font de Viñals, Marfil de Gaspar.

Les senyoretas: Carme, Pilar i María de Viñals, Pilar Laporta, Carmela i María Luisa Carreras, M.^a Antonia de Balle, Dolors Matas Güitó i Matas Teixidor, Juanita Ordeig, María Torres, María Llopert, Isabel Forgas, Carme Gaspar, Carme Cortés, Rosa Isern, Pepita Veray, i els senyors: Coll, Heras de Puig, Ordeig, Masó, de Camps, Matas, J. M.^a Matas Ll., Riera, de Ribot, Marqués de Vallgornera, Sala i Gorgot.

El dia 15 del proxím desembre, se celebrarà la boda de nostra bon amic el farmacéutic de Barcelona, D. Joan Eugèni Sala, amb la bellíssima senyoreta Dolors Matas Teixidor. Al avençar tant grata nova, anunciem també a la simpática parella nostres felices auguris.

NOVES

El dia de Tots Sants tinguerem el gust de saludar a nostre volgut i respectat amic, l' eximi literat català en Joaquim Ruiria i Oms.

Tenia aquest senyor una poesia premiada en els Jocs Florals d' enguany, i vingué personalment a llegir-la, assistint també al vespre al sopar del Jocs.

El poeta notabilíssim, D. Josep Carner, que per trovar-se malalta una persona de la seva familia no va poguer venir personalment a llegir la seva bellíssima poesia: *La deria del senyor Lluc*, que obtingué el premi de la Excelentíssima Diputació, envià, per medi de D. Josep M.^a de Sagarra una expresiva carta escusant-se.

Convocatoria interessant

Se convoca als socis de la «Schola Orpheónica Gironina», als antics socis del «Orfeo Gironi» i a tots els aimants de la música a la reunió que tindrà lloc demà a les 12 en «La Amistad», per a tractar assumptes interessantíssims.

Fou obecte de molts elogis el premi que la *Juventut Católica Regionalista* oferí per els Jocs Florals, projectat per D. Rafel Masó i executat per D. Narcís Masó.

Consistia en un troç de pergami, que tenia subjectada en son centre, per mitjà d' unes llassades de cinta, una doble d' or, dessota de la següent inscripció: Al millor cantaire de la Fé i de la Patria. Al costat hi estava estampat el segell de la Joventut, i el tot se plegava artísticament, lligant-se amb cintes nacionals.

També fou admirat el cimbori de la bandera de la mateixa *Juventut*, exposat aquets dies de Fires a casa l' Estruch. L'

esculptor genial i prometedor, que n' es l' autor, en Fidel Aguilar, ha rebut moltes felicitacions per tan notable obra d' art, com també per el premi que oferí per als *Jocs*, que es un altre original seu notabilíssim.

L' apostolat de vulgarització dels Estudis penitenciaris, que amb tant cel ha emprés el Comité local, en aquesta ciutat, de l' Associació d' Estudis Penitenciaris i Rehabilitació del delinquent, mereix moltes felicitacions per sa obra regeneradora.

Amb motiu de la conferencia pronunciada en aquesta ciutat, per l' eximi penalista D. Manel Armengol, l' ilustre President de l' Associació Excm. Sr. Lastres, senador, en nom de la Corporació oficial, ha felicitat efusivament a aquest Comité local i al Conferenciant, per tant important acte.

Una de les notes més simpàtiques que oferí la festa d' inauguració del nou local del «Centre Catalanista», fou sens dupte els repartiment que's feu de 150 pans als pobres.

Sabem que hi ha el proposit de repetir cada any el dia de la Festa de Sant Jordi o be altre que la Junta Directiva determini, un acte tant caritatiu.

Conferencia interessantíssima

La conferencia que el dia de Tots Sants a la nit donà el Sr. Bofill i Matas als socis de «La Amistad» fou altament interessant.

Prengué peu del títol de l' entitat obreira, per a remarcar la puresa d' ideals que la convivència en un regim de sana amistat exigeix dels socis de la mateixa.

Feu notar com les justes reivindicacions del proletariat, juntament amb les reivindicacions nacionalistes, son dels pocs valors, a més del prestigi cada dia major del Pontificat Romà, que suren en el trasvals mundial que estém atravesant.

Recomanà als obrers catalans que associessin la defensa dels drets de sa terra a la defensa dels drets de sa classe.

Escoltà molts aplaudiments.

RECUILL SARDANÍSTIC

Obra nova d' En

JOSEP GRAHIT

Tots els autors de sardanes

Totes les cobles

15 retrats dels principals compositors

Proleg d' En

SALVADOR ALBERT

Preu 250 Ptes.

Es ven en les llibrerries, Kioscos, Establiment musical Sobrequés i Reigt, i en casa l' autor plassa Independencia, 17 pral. GIRONA.

Corones dentals Audouard

de 21 Kts., fetes a mida i colocades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiografics

d' anomalies de la dentició en els infants i d' enfermats dels ossos i de més desordres de les sinuositats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS
i treballs d' or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIAde **RAIMONDA CREUET**

Rambla Llibertat-22 -(Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ****Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart**BANQUERS**

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 — Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unie despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Força, 8, 1er.-Girona

Telefon interurbà núm. 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS
I COTXES DE LLOGUER

DE

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Telèfon 221 Telèfon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etc., etc.

Economia en els preus**MANUEL PUJADAS**

ABANS (BONET)

Altes novitats en genres d' hivern
Guants, corbates, camises, tirants

Inmens surtit genres de punt
Impermeables, paraigues, pells

Perfumeria, Quincalla,
Merceria, Optica

SABÓNS*Barangé*

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA**Alfred Ferrer**

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadissims
Se fan eixures portant la roba

Diploma d'honor en el Concurs de Paris 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA

Planxat Modern

Planxat mecànic de colls i punys amb rentat per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó Plateria, 30.
La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat.
Lluïsa Sureda Progrés
Flora Padró. Rambla Verdaguera.
Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 1

SASTRERIA SMARTde **J. Fernandez**

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de
R. CARBÓ

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barba

Servei esmerat
i antisèptic.

Abonaments
especials

La casa que ven més barato
JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS

Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. — Genres blancs

Nubes. — Mantaletas — Mocadors
de seda

Josep M.ª Riera i Pau

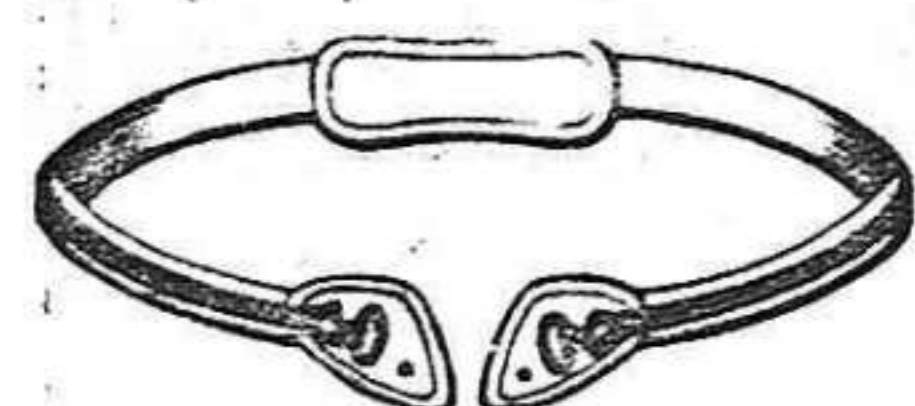
Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del còs humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. — Girona

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d' en Francesc Geli
i al Kiosc de na Joana Marull